

P.Z. br. 27

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/24-01/45

URBROJ: 65-24-7

Zagreb, 14. studenoga 2024.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o privremenom uzdržavanju***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 14. studenoga 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državne tajnice Mariju Pletikosu i Margaretu Maderić.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-01/15
URBROJ: 50301-04/15-24-11

Zagreb, 14. studenoga 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o privremenom uzdržavanju

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o privremenom uzdržavanju.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državne tajnice Mariju Pletikosu i Margaretu Mađerić.

 2
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PRIVREMENOM UZDRŽAVANJU

Zagreb, studeni 2024.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PRIVREMENOM UZDRŽAVANJU

I. OPĆE ODREDBE

Predmet uređenja

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju korisnici prava na privremeno uzdržavanje, te uređuje ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje i visina iznosa privremenog uzdržavanja, nadležnost i postupak za ostvarivanje prava, isplata i vraćanje iznosa privremenog uzdržavanja, financiranje, evidencija i nadzor, te druga pitanja značajna za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje.

Definicije pojmova i pravila tumačenja

Članak 2.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. „dijete“ je osoba koju je roditelj dužan uzdržavati na temelju ovršne isprave
  - „maloljetno dijete“ je osoba do navršениh 18 godina života koju je roditelj dužan uzdržavati na temelju ovršne isprave
  - „punoljetno dijete“ je osoba starija od 18 godina, koju je roditelj dužan uzdržavati na temelju ovršne isprave u skladu s propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi
2. „druga osoba koja skrbi o djetetu“ je osoba koja skrbi o djetetu u skladu s propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi
3. „obveznik uzdržavanja“ je roditelj koji ne stanuje s djetetom te baka i djed po tom roditelju
4. „ovršna isprava“ je ovršna sudska odluka i sudska nagodba
5. „pokretanje ovršnog postupka“ predstavlja podnošenje prijedloga za ovrhu nadležnom sudu ili dostavu ovršne isprave Financijskoj agenciji sukladno propisima kojima se uređuju postupci provedbe ovrhe na novčanim sredstvima ili obraćanje središnjem tijelu nadležnom za postupanje sukladno međunarodnim konvencijama te uredbama Europske unije
6. „poseban skrbnik“ je osoba određena propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi
7. „privremeno uzdržavanje“ je novčano primanje koje koristi dijete pod pretpostavkama određenim ovim Zakonom, radi potpore uzdržavanja

8. „roditelj s kojim dijete stanuje“ je roditelj s kojim dijete stanuje temeljem odluke suda ili roditelj s kojim dijete stanuje po drugoj pravnoj osnovi u skladu s propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi
9. „roditelj koji ne stanuje s djetetom“ je roditelj koji ne stanuje s djetetom temeljem odluke suda ili roditelj koji ne stanuje s djetetom po drugoj osnovi u skladu s propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi
10. „uzdržavanje“ je novčano primanje koje ostvaruje dijete temeljem ovršne isprave u skladu s propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi
11. „zakonski minimum uzdržavanja“ je minimalni iznos uzdržavanja određen propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi
12. „javni rad“ je društveno koristan rad koji se odvija u ograničenom vremenskom razdoblju kojim obveznik uzdržavanja može, djelomično ili u cijelosti, ispuniti obvezu povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

Pravo na privremeno uzdržavanje i nadležnost za rješavanje

Članak 3.

(1) Pravo na privremeno uzdržavanje pod uvjetima propisanim ovim Zakonom ima dijete hrvatski državljanin koje ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

(2) O pravu na privremeno uzdržavanje u prvom stupnju rješava Agencija za osiguranje radničkih tražbina (u daljnjem tekstu: Agencija).

(3) Rješavanje o pravu na privremeno uzdržavanje Agencija obavlja kao javnu ovlast.

Neprenosivost prava

Članak 4.

Pravo na privremeno uzdržavanje je osobno pravo djeteta određeno ovim Zakonom koje se ne može prenositi na drugu osobu.

Izuzimanje od ovrhe i osiguranja

Članak 5.

Privremeno uzdržavanje ne može biti predmet ovrhe ili osiguranja.

*Pravila postupka***Članak 6.**

Postupci radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje i postupci utvrđivanja obveze povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja su upravni postupci.

**II. OSTVARIVANJE PRAVA NA PRIVREMENO UZDRŽAVANJE I
VISINA PRIVREMENOG UZDRŽAVANJA***Pretpostavke***Članak 7.**

(1) Pravo na privremeno uzdržavanje ima dijete ako roditelj koji ne stanuje s djetetom ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja temeljem ovršne isprave, u cijelosti ili djelomično.

(2) Ako su baka, odnosno djed, obveznici uzdržavanja prema ovršnoj ispravi, dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje u slučaju da baka, odnosno djed, ne ispunjavaju svoju obvezu uzdržavanja temeljem ovršne isprave, u cijelosti ili djelomično.

(3) Pod djelomičnim neispunjavanjem obveze uzdržavanja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka podrazumijeva se da obveznik uzdržavanja plaća uzdržavanje u iznosu manjem od iznosa koji je ovim Zakonom određen kao iznos privremenog uzdržavanja.

(4) Dijete iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ima pravo na privremeno uzdržavanje ako obveznik uzdržavanja ne ispunjava, u cijelosti ili djelomično, svoju obvezu uzdržavanja dulje od mjesec dana od dana kad je isprava postala ovršna.

(5) Dijete nema pravo na privremeno uzdržavanje:

1. ako je smješteno u udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili drugu ustanovu socijalne skrbi prema posebnim propisima
2. ako je smješteno u učenički dom, a troškovi smještaja se plaćaju prema propisu kojim se uređuju naknade i usluge u sustavu socijalne skrbi
3. ako tražbina uzdržavanja na koju se odnosi ovršna isprava više ne postoji.

*Trajanje prava***Članak 8.**

(1) Pravo na privremeno uzdržavanje priznaje se s danom podnošenja urednog zahtjeva.

(2) Pravo na privremeno uzdržavanje traje sve dok obveznik uzdržavanja ne počne izvršavati obvezu uzdržavanja najmanje za šest uzastopnih obroka uzdržavanja u iznosu koji je ovim Zakonom određen kao iznos privremenog uzdržavanja.

(3) Dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje do navršene 18. godine života, a nakon navršenih 18 godina ima pravo na privremeno uzdržavanje pod uvjetima propisanim za uzdržavanje punoljetnog djeteta sukladno propisu kojim se uređuju obiteljski odnosi.

Visina iznosa privremenog uzdržavanja

Članak 9.

(1) Privremeno uzdržavanje određuje se u iznosu zakonskog minimuma uzdržavanja.

(2) Za punoljetno dijete iznos privremenog uzdržavanja određuje se u iznosu zakonskog minimuma uzdržavanja određenog za najvišu dobnu skupinu sukladno propisu kojim se uređuju obiteljski odnosi.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, privremeno uzdržavanje se ne može odrediti u iznosu većem od iznosa uzdržavanja određenog ovršnom ispravom.

(4) Ako Agencija utvrdi da obveznik uzdržavanja plaća uzdržavanje u iznosu manjem od iznosa iz stavka 1. ovoga članka, privremeno uzdržavanje odredit će se u razlici do iznosa iz stavka 1. ovoga članka.

(5) U slučaju ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje u trajanju kraćem od mjesec dana, pripadajući iznos privremenoga uzdržavanja određuje se na način da se mjesečni iznos podijeli s brojem 30 te se taj iznos pomnoži s brojem dana u mjesecu za koje dijete ostvaruje pravo na privremeno uzdržavanje.

**III. POSTUPAK RADI ODREĐIVANJA PRIVREMENOG UZDRŽAVANJA I
ISPLATA PRIVREMENOG UZDRŽAVANJA**

Pokretanje postupka

Članak 10.

Postupak radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje pokreće se na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti.

Načelo žurnosti

Članak 11.

(1) Postupak radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje je žuran.

(2) Agencija će donijeti rješenje o privremenom uzdržavanju i dostaviti ga stranci najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

*Stranke u postupku***Članak 12.**

Stranke u postupku radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje su dijete i obveznik uzdržavanja.

*Poseban skrbnik u zastupanju djeteta u postupku***Članak 13.**

(1) Dijete u postupku radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje zastupa poseban skrbnik u slučaju kad je postupak pokrenut po službenoj dužnosti.

(2) Poseban skrbnik iz stavka 1. ovoga članka dužan je Agenciji dostaviti rješenje kojim je imenovan za posebnog skrbnika.

*Dokazi***Članak 14.**

(1) Stranke u postupku radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje, roditelj s kojim dijete stanuje te druga osoba koja skrbi o djetetu dužne su dati istinite izjave i točne podatke.

(2) Za istinitost izjava i točnost danih podataka, osobe iz stavka 1. ovoga članka odgovaraju materijalno i kazнено.

(3) Osobe iz stavka 1. ovoga članka su dužne dostaviti podatak o imenu i prezimenu i osobnom identifikacijskom broju (OIB-u) obveznika uzdržavanja te ovršnu ispravu iz članka 7. ovoga Zakona.

(4) Stranke u postupku su dužne dostaviti izvadak prometa po svim otvorenim računima, redovnim i posebnim (zaštićenim) računima, iz kojega su vidljive promjene stanja i transakcije po računima nastale u svrhu podmirenja obveze uzdržavanja za dijete i to u mjesecu koji prethodi mjesecu u kojem se zahtjev podnosi i u tekućem mjesecu do dana podnošenja zahtjeva.

(5) Primatelj uzdržavanja dužan je obavijestiti Agenciju ako je nakon pokretanja postupka radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje pokrenuo ovršni postupak protiv obveznika uzdržavanja, i to odmah, a najkasnije u roku od osam dana od poduzimanja radnje kojom se pokreće ovršni postupak.

(6) U slučaju ispunjenja obveze uzdržavanja, djelomično ili u cijelosti, u gotovom novcu, primatelj uzdržavanja i obveznik uzdržavanja dužni su odmah po ispunjenju obveze, a najkasnije u roku od osam dana od dana ispunjenja obveze u gotovom novcu, dostaviti izjavu o iznosu gotovog novca kojim je obveza uzdržavanja podmirena, djelomično ili u cijelosti, i navesti datum kad je obveza podmirena.

(7) Punoljetno dijete, zakonski zastupnik djeteta, roditelj s kojim dijete živi ili druga osoba koja skrbi o djetetu i obveznik uzdržavanja dužni su Agenciji na njezin zahtjev dostaviti sve podatke odlučne za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje, visinu iznosa privremenog uzdržavanja i prestanak prava na privremeno uzdržavanje, u roku od osam dana od dana primitka zahtjeva.

(8) Zavod je dužan Agenciji dostaviti podatke o smještaju djeteta u udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili drugu ustanovu socijalne skrbi prema posebnim propisima te podatke o smještaju djeteta u učenički dom, ako se troškovi smještaja plaćaju prema propisu kojim se uređuju naknade i usluge u sustavu socijalne skrbi.

(9) Zavod je dužan Agenciji dostaviti i druge podatke s kojima raspolaže u okviru obavljanja svojih ovlasti, a koje su od utjecaja na ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje, ukidanje rješenja o priznavanju prava, pitanje povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja i naknade štete, a posebno okolnost da je obveznik uzdržavanja preminuo, da je ovršnom ispravom utvrđen drugačiji iznos uzdržavanja, da je donesena nova ovršna isprava o uzdržavanju odnosno da je obveznik uzdržavanja oslobođen obveze plaćanja uzdržavanja.

(10) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je dužan Agenciji dostaviti podatak je li dijete koje je završilo redovno školovanje u radnom odnosu i je li obveznik uzdržavanja u radnom odnosu te naziv poslodavca obveznika uzdržavanja.

(11) Poslodavac obveznika uzdržavanja dužan je Agenciji dostaviti podatak provodi li ovrhu radi naplate uzdržavanja na plaći odnosno naknadi plaće obveznika uzdržavanja.

Očitovanje obveznika uzdržavanja

Članak 15.

(1) Agencija će zaključkom pozvati obveznika uzdržavanja da se pisanim putem ili usmeno na zapisnik, u roku od osam dana od dana primitka zaključka, izjasni o plaćanju uzdržavanja za dijete.

(2) Ako se u roku iz stavka 1. ovoga članka obveznik uzdržavanja ne izjasni o plaćanju uzdržavanja za dijete, postupak će se dalje provesti i bez njegova izjašnjenja u svrhu zaštite dobrobiti djeteta.

Troškovi postupka

Članak 16.

Sredstva za troškove postupka koje snosi Agencija osiguravaju se u državnom proračunu.

*Dostava rješenja***Članak 17.**

(1) Rješenje o privremenom uzdržavanju dostavlja se:

1. punoljetnom djetetu
2. zakonskom zastupniku djeteta
3. posebnom skrbniku, u slučaju kad je postupak za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje pokrenut po službenoj dužnosti
4. obvezniku uzdržavanja.

(2) Rješenje o privremenom uzdržavanju, u roku od osam dana od izvršnosti, dostavlja se središnjoj jedinici Zavoda radi poduzimanja mjera iz nadležnosti Zavoda.

*Pravni lijekovi***Članak 18.**

(1) O žalbi protiv rješenja o privremenom uzdržavanju odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(2) Žalbom protiv rješenja o privremenom uzdržavanju ne može se pobijati osnova i visina zakonskog uzdržavanja djeteta utvrđenog ovršnom ispravom.

(3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja o privremenom uzdržavanju.

(4) Protiv drugostupanjskog rješenja o privremenom uzdržavanju može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

*Isplata privremenog uzdržavanja***Članak 19.**

(1) Privremeno uzdržavanje isplaćuje Agencija u mjesečnim iznosima za prethodni mjesec, sukladno člancima 9. i 20. ovoga Zakona.

(2) Privremeno uzdržavanje isplaćuje se do 15. dana u mjesecu.

(3) Privremeno uzdržavanje isplaćuje se djetetu putem banke na njegov račun ili račun roditelja s kojim dijete stanuje odnosno druge osobe koja skrbi o djetetu.

(4) Agencija će prije isplate iznosa privremenog uzdržavanja, od Financijske agencije zatražiti podatak je li i u kojem iznosu u prethodnom mjesecu naplaćena tražbina radi uzdržavanja djeteta po bilo kojoj ovršnoj ispravi upisanoj u Očevidnik redosljeda osnova za plaćanje.

*Usklađivanje iznosa privremenog uzdržavanja***Članak 20.**

(1) Ako se tijekom ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje promijeni iznos zakonskog minimuma uzdržavanja, Agencija će po službenoj dužnosti uskladiti iznos privremenog uzdržavanja.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se u slučaju kada je iznos uzdržavanja određen ovršnom ispravom manji od iznosa privremenog uzdržavanja.

(3) Ukoliko se iznos privremenoga uzdržavanja usklađuje zbog navršene dobi djeteta, viši iznos privremenoga uzdržavanja isplaćuje se počevši od prvog dana mjeseca u kojem je dijete navršilo dob zbog koje ostvaruje pravo na viši iznos zakonskog minimuma uzdržavanja.

*Promijenjene okolnosti***Članak 21.**

(1) Punoljetno dijete, zakonski zastupnik djeteta, roditelj s kojim dijete stanuje ili druga osoba koja skrbi o djetetu, obveznik uzdržavanja i Zavod dužni su obavijestiti Agenciju o svakoj promjeni koja utječe na ispunjavanje uvjeta za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje ili na visinu priznatoga iznosa, odmah po nastanku promjene, a najkasnije u roku od osam dana od dana nastanka promjene.

(2) Temeljem obavijesti korisnika ili podataka pribavljenih po službenoj dužnosti, Agencija će utvrditi novi iznos privremenoga uzdržavanja za isplatu i o tome pisanim putem obavijestiti punoljetnog korisnika prava odnosno zakonskog zastupnika maloljetnog korisnika i obveznika uzdržavanja.

(3) Ukoliko osoba iz stavka 2. ovoga članka podnese prigovor na promijenjeni iznos uzdržavanja, o tome će Agencija donijeti rješenje na koje stranke imaju pravo žalbe Ministarstvu.

*Prestanak prava na privremeno uzdržavanje***Članak 22.**

(1) Agencija će po službenoj dužnosti pokrenuti postupak i ukinuti rješenje kojim je pravo na privremeno uzdržavanje priznato, kada se izmijene okolnosti iz članka 7. ovoga Zakona zbog kojih dijete više ne ispunjava uvjete za korištenje prava.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka pravo na privremeno uzdržavanje prestaje posljednjeg dana u mjesecu u kojem je nastala promjena.

(3) Rješenje iz stavka 1. ovog članka dostavlja se:

1. punoljetnom djetetu
2. zakonskom zastupniku djeteta

3. posebnom skrbniku, u slučaju kad je postupak za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje pokrenut po službenoj dužnosti
4. obvezniku uzdržavanja.

IV. POVRAT ISPLAĆENOG IZNOSA PRIVREMENOG UZDRŽAVANJA

Subrogacija

Članak 23.

Isplatom iznosa privremenog uzdržavanja, Republika Hrvatska stupa u pravni položaj djeteta i na nju prelaze tražbine uzdržavanja u visini isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja, sa svim sporednim pravima.

Zastupanje

Članak 24.

U postupku radi ostvarenja tražbine iz članka 23. ovoga Zakona, Republiku Hrvatsku zastupa nadležno državno odvjetništvo.

Rješenje o obvezi povrata isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja

Članak 25.

(1) Agencija će po službenoj dužnosti pokrenuti postupak povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja i donijeti rješenje kojim će utvrditi iznos tražbine po osnovi isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja te obvezniku uzdržavanja naložiti da u roku od osam dana od dana zaprimanja rješenja plati Republici Hrvatskoj isplaćeni iznos privremenog uzdržavanja za svako šestomjesečno razdoblje ili kraće razdoblje isplate ako je privremeno uzdržavanje trajalo kraće od šest mjeseci, s pripadajućom zateznom kamatom.

(2) Izreka rješenja iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati osobni identifikacijski broj (OIB) obveznika uzdržavanja.

(3) U rješenju iz stavka 1. ovoga članka obavijestit će se obveznika plaćanja o mogućnosti povrata isplaćenog iznosa putem instituta javnog rada u slučaju nemogućnosti novčanog ispunjenja obveze utvrđene rješenjem iz stavka 1. ovoga članka, u skladu s odredbama članka 27. i 28. ovoga Zakona.

(4) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se obvezniku uzdržavanja.

(5) O žalbi protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka odlučuje Ministarstvo.

(6) Žalba protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa izvršenje.

(7) Protiv drugostupanjskog rješenja može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

*Djelomično namirenje***Članak 26.**

U slučaju djelomičnog namirenja tražbine utvrđene rješenjem iz članka 25. ovoga Zakona, Agencija će obvezniku uzdržavanja dostaviti obavijest o iznosu preostalog dugovanja.

*Prisilna naplata tražbine i prednosni red***Članak 27.**

(1) Ovrha radi ostvarenja tražbine iz članka 25. ovoga Zakona provest će se na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima te na novčanim sredstvima po računu prije ovrhe radi naplate svih drugih tražbina neovisno o vremenu njihova nastanka, osim tražbine uzdržavanja djeteta sukladno propisu kojim se uređuju obiteljski odnosi.

(2) Ako se ovrha radi ostvarenja tražbine iz članka 25. ovoga Zakona provodi na plaći ili drugom stalnom novčanom primanju, na izuzimanje od izvršenja iznosa plaće ili drugog stalnog novčanog primanja primjenjuju se pravila o izuzimanju od ovrhe radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta, u skladu s propisom kojim se uređuje ovrha na novčanoj tražbini ovršenika.

(3) Ovrha na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima te na novčanim sredstvima po računu smatra se neuspješnom ako u razdoblju od šest mjeseci nakon pokretanja ovrhe nije naplaćeno više od pola tražbine utvrđene rješenjem iz članka 25. ovoga Zakona.

(4) Za sve postupke radi ostvarenja tražbine sukladno stavku 1. ovoga članka uspostavlja se svakodnevna razmjena podataka s Financijskom agencijom radi evidentiranja pokrenutih ovršnih postupaka, statusa ovršnih postupaka sukladno propisu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, te radi provjere naplate tražbine.

*Ispunjenje novčane tražbine putem javnog rada***Članak 28.**

(1) Obveznik povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja može iznos utvrđen rješenjem iz članka 25. ovoga Zakona vratiti putem javnog rada, ukoliko se tražbina po osnovi obveze povrata isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja nije uspjela namiriti ovrhom na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima te na novčanim sredstvima po računu obveznika uzdržavanja sukladno odredbi članka 27. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom propisuje način ispunjenja novčane tražbine putem javnog rada, postupanje i suradnju nadležnih tijela i obveznika povrata isplaćenih iznosa u vezi s ispunjenjem novčane tražbine putem javnog rada i kriterij mjerljivosti javnog rada.

*Smrt obveznika uzdržavanja***Članak 29.**

(1) U slučaju smrti obveznika uzdržavanja, dug ostavitelja čini i tražbina iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Ako je nasljednik preminulog obveznika uzdržavanja bio ili je korisnik prava na privremeno uzdržavanje temeljem kojeg je nastala tražbina, neće se potraživati ispunjenje toga duga odnosno dug će se otpustiti.

(3) Ako su obveznika uzdržavanja, pored nasljednika iz stavka 2. ovoga članka, naslijedile i druge osobe, dug ostavitelja kojeg čini tražbina iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona se umanjuje za dio duga koji otpada na nasljednika iz stavka 2. ovoga članka.

V. FINANCIRANJE PRIVREMENOG UZDRŽAVANJA**Članak 30.**

Sredstva za financiranje privremenog uzdržavanja osiguravaju se u državnom proračunu.

VI. NADZOR*Nadzor***Članak 31.**

Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sustav državne uprave.

VII. OČEVIDNIK, ZAŠTITA I RAZMJENA PODATAKA*Očevidnik***Članak 32.**

(1) Agencija vodi očevidnik svih rješenja o privremenom uzdržavanju djece.

(2) Očevidnik rješenja o privremenom uzdržavanju djece sadrži sljedeće podatke:

- osobno ime, osobni identifikacijski broj (OIB) i prebivalište ili boravište djeteta
- osobno ime, osobni identifikacijski broj (OIB) roditelja s kojim dijete stanuje te prebivalište ili boravište roditelja s kojim dijete stanuje

- osobno ime, osobni identifikacijski broj (OIB) zakonskog zastupnika djeteta te prebivalište ili boravište zakonskog zastupnika djeteta, ako roditelj nije zakonski zastupnik djeteta
- osobno ime, osobni identifikacijski broj (OIB) obveznika uzdržavanja te prebivalište ili boravište obveznika uzdržavanja
- ustrojstvenu jedinicu Zavoda nadležnu za dijete prema posebnom propisu
- iznos uzdržavanja utvrđen ovršnom ispravom
- brojčanu oznaku i datum rješenja o privremenom uzdržavanju i iznos privremenog uzdržavanja
- datum izvršnosti i pravomoćnosti rješenja o privremenom uzdržavanju
- broj transakcijskog računa na kojeg se vrši isplata privremenog uzdržavanja uz naznaku banke kod koje je račun otvoren i vlasnika računa
- oznaka Odluke o minimalnim novčanim iznosima potrebnim za mjesečno uzdržavanje djeteta koja je bila na snazi u trenutku donošenja rješenja o privremenom uzdržavanju
- datum isplate prvog obroka privremenog uzdržavanja.
- u slučaju ukidanja rješenja kojim je pravo na privremeno uzdržavanje priznato, brojčana oznaka i datum rješenja o ukidanju rješenja kojim je priznato pravo na privremeno uzdržavanje.

Zaštita i razmjena podataka

Članak 33.

(1) Agencija je ovlaštena prikupljati i obrađivati osobne podatke djeteta, zakonskog zastupnika djeteta, roditelja s kojim dijete živi odnosno druge osobe koja skrbi o djetetu te obveznika uzdržavanja odnosno obveznika povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja, radi provođenja upravnih postupaka u svrhu utvrđivanja ispunjavanja pretpostavki za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje prema ovom Zakonu, utvrđivanja nastanka okolnosti za prestanak prava na privremeno uzdržavanje i ukidanje rješenja, povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja i prisilne naplate tražbine. Agencija će prikupljati osobne podatke koji su nužni u svrhu provođenja navedenih postupaka te dokazivanja svih relevantnih činjenica u tim postupcima.

(2) Agencija osobne podatke koje obrađuje sukladno ovom Zakonu prikuplja od stranaka u upravnom postupku u skladu s člankom 14. stavcima 1. do 7. ovoga Zakona te po službenoj dužnosti, od javnopravnih tijela u skladu s člankom 14. stavcima 8. do 10. ovoga Zakona i od poslodavca obveznika uzdržavanja u skladu s člankom 14. stavkom 11. ovoga Zakona.

(3) Agencija može dostaviti Financijskoj agenciji i Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske osobne podatke korisnika privremenog uzdržavanja i obveznika uzdržavanja odnosno obveznika povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja radi provođenja postupka prisilne naplate tražbine nastale po osnovi obveze povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja, a Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske može dostaviti i osobne podatke osoba odgovornih za štetu po ovom Zakonu, radi podnošenja tužbenog zahtjeva radi naknade štete.

(4) Osobni podaci moraju se čuvati u obliku koji dopušta identifikaciju ispitanika ne duže no što je to potrebno za postizanje svrhe propisane ovim Zakonom i mogu se koristiti samo u vremenu koje je nužno za ostvarenje te svrhe.

(5) Radnici tijela nadležnih za postupanje po ovom Zakonu dužni su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što saznaju o osobnom i obiteljskom životu stranke u postupku.

(6) Povreda čuvanja profesionalne tajne teža je povreda obveza iz radnog odnosa.

VIII. NAKNADA ŠTETE

Odgovornost za štetu i vraćanje nepripadajućih iznosa

Članak 34.

(1) Punoljetno dijete, zakonski zastupnik djeteta, roditelj s kojim dijete stanuje ili druga osoba koja skrbi o djetetu dužna je Republici Hrvatskoj nadoknaditi štetu koja nastane zbog nepripadne isplate privremenog uzdržavanja:

1. ako dijete ostvari privremeno uzdržavanje na temelju neistinitih i netočnih podataka za koje je znala ili morala znati da su neistiniti i netočni
2. ako u propisanom roku ne prijavi promjene koje uzrokuju ukidanje rješenja kojim je pravo na privremeno uzdržavanje priznato ili promjenu visine iznosa privremenog uzdržavanja, a znala je ili morala znati za te promjene.

(2) Obveza naknade štete iz stavka 1. točke 2. ovoga članka odnosi se i na obveznika uzdržavanja.

(3) Punoljetno dijete, zakonski zastupnik djeteta, roditelj s kojim dijete stanuje ili druga osoba koja skrbi o djetetu dužna je Republici Hrvatskoj vratiti nepripadajuće iznose privremenog uzdržavanja ako je djetetu isplaćeno privremeno uzdržavanje na koje nije imalo pravo prema rješenju ili je privremeno uzdržavanje isplaćeno u većem iznosu od iznosa određenog u rješenju o privremenom uzdržavanju.

Tražbina

Članak 35.

(1) Tražbina s naslova naknade štete iz članka 34. ovoga Zakona odnosi se na dospjele tražbine privremenog uzdržavanja.

(2) Pri utvrđivanju prava na naknadu štete primjenjuje se propis kojim se uređuju obvezni odnosi, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

*Tužba***Članak 36.**

(1) Kada se utvrdi da je nastala šteta, Agencija poziva osobu odgovornu za štetu iz članka 34. ovoga Zakona da u određenom roku nadoknadi nastalu štetu.

(2) Ako šteta ne bude nadoknađena u roku iz stavka 1. ovoga članka, Republika Hrvatska podnosi tužbu radi naknade štete putem nadležnog državnog odvjetništva na temelju dokumentacije koju dostavlja Agencija.

IX. PREKRŠAJNE ODREDBE**Članak 37.**

(1) Punoljetno dijete, zakonski zastupnik djeteta, roditelj s kojim dijete stanuje ili druga osoba koja skrbi o djetetu te obveznik uzdržavanja kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 133,00 do 663,00 eura ako ne prijave u propisanom roku svaku promjenu koja utječe na ispunjavanje uvjeta za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje i visinu iznosa privremenoga uzdržavanja, sukladno članku 21. stavku 1. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.320,00 do 3.980,00 eura kaznit će se Agencija ako ne vodi očevidnik iz članka 32. ovoga Zakona ili ako očevidnik ne vodi na propisani način.

(3) Za prekršaj iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u Agenciji novčanom kaznom u iznosu od 660,00 do 1.320,00 eura.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.320,00 do 3.980,00 eura kaznit će se za prekršaj poslodavac ako ne dostavi podatke sukladno članku 14. stavku 11. ovoga Zakona.

(5) Za prekršaj iz stavka 4. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 660,00 do 1.320,00 eura i odgovorna osoba kod poslodavca.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 38.**

(1) Korisnici prava na privremeno uzdržavanje priznatoga na temelju Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.), ostvaruju priznato pravo i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, dok Agencija rješenjem ne utvrdi ispunjavaju li uvjete za priznavanje prava na privremeno uzdržavanje po ovom Zakonu, osim u slučaju kad nakon stupanja na snagu ovoga Zakona nastupe razlozi za ukidanje rješenja kojim je pravo na privremeno uzdržavanje priznato sukladno Zakonu o privremenom uzdržavanju. („Narodne novine“, broj 92/14.).

(2) Za korisnike prava iz stavka 1. ovoga članka, Agencija je dužna po službenoj dužnosti provesti postupak radi utvrđivanja ispunjavaju li uvjete za priznavanje prava na privremeno uzdržavanje po ovom Zakonu u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ako Agencija tijekom postupka iz stavka 2. ovoga članka utvrdi da korisnik iz stavka 1. ovoga članka ispunjava uvjete za priznavanje prava na privremeno uzdržavanje na temelju ovoga Zakona, pravo na privremeno uzdržavanje priznat će se korisniku od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Zavod će korisnicima prava na privremeno uzdržavanje koji su pravo ostvarili na temelju Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.) isplaćivati iznos privremenog uzdržavanja koji je određen prema izvršnom rješenju donesenom na temelju Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.), do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Agencija će korisnicima prava na privremeno uzdržavanje koji pravo ostvaruju nakon stupanja na snagu ovoga Zakona na temelju izvršnog rješenja Hrvatskog zavoda za socijalni rad donesenog na temelju Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.), isplaćivati iznos privremenog uzdržavanja počevši od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pa do izvršnosti rješenja kojim se odlučuje ispunjava li korisnik uvjete za ostvarivanje prava po ovom Zakonu sukladno stavku 2. ovoga članka.

(6) Korisnicima za koje Agencija utvrdi da ispunjavaju uvjete za priznavanje prava na privremeno uzdržavanje prema ovome Zakonu, a kojima je Agencija isplaćivala privremeno uzdržavanje na temelju izvršnog rješenja Hrvatskog zavoda za socijalni rad, iznos privremenog uzdržavanja priznatoga prema odredbama ovoga Zakona umanjit će se za iznos privremenoga uzdržavanja isplaćen sukladno stavku 5. ovoga članka.

(7) Zavod je dužan Agenciji dostaviti izvršna rješenja kojima je priznato pravo na privremeno uzdržavanje na temelju Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.), kao i spise predmeta, u svrhu provođenja postupka propisanog stavkom 2. ovoga članka i isplate iznosa privremenoga uzdržavanja sukladno stavku 5. ovoga članka.

Članak 39.

(1) Postupke za priznavanje prava na privremeno uzdržavanje i prestanak prava na privremeno uzdržavanje, koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će Zavod prema odredbama Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.).

(2) U postupku povodom žalbe izjavljene protiv rješenja donesenog prije dana stupanja na snagu ovoga Zakona primijenit će se odredbe Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.).

(3) Postupke radi povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja, koji su pokrenuti prije dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će Zavod prema odredbama Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.).

(4) Ako su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršeni upravni postupci kojima je priznato pravo na privremeno uzdržavanje, ali nisu pokrenuti postupci protiv obveznika uzdržavanja radi povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja, povrat iznosa privremenog uzdržavanja isplaćenih do dana stupanja na snagu ovoga Zakona rješavat će Zavod prema odredbama Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.).

(5) Zavod je dužan izvršno rješenje doneseno u postupku provedenom na temelju stavaka 1. i 3. ovoga članka u roku od osam dana od dana izvršnosti dostaviti Agenciji.

Članak 40.

Nagodba o uzdržavanju sklopljena u Zavodu do dana stupanja na snagu ovoga Zakona izjednačena je sa sudskom nagodbom u svrhu ostvarenja prava na privremeno uzdržavanje.

Članak 41.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi donijet će pravilnik iz članka 28. stavka 2. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 42.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.).

Članak 43.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2025.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

U Republici Hrvatskoj na snazi je Zakon o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.), kao propis kojim se uređuje novčana potpora uzdržavanju djece iz sredstava državnoga proračuna Republike Hrvatske. Zakon je na snazi od 1. rujna 2014. godine.

Zakon o privremenom uzdržavanju sadrži pravila kojima se utvrđuju korisnici prava na privremeno uzdržavanje te uređuje stjecanje prava na privremeno uzdržavanje i visina iznosa, nadležnost i postupak za ostvarivanje prava, isplata i vraćanje iznosa privremenog uzdržavanja te druga pitanja značajna za ostvarivanje privremenog uzdržavanja.

Privremeno uzdržavanje je novčano primanje koje koristi dijete, a isplaćuje se iz sredstava državnoga proračuna Republike Hrvatske radi potpore uzdržavanja.

Zakonom o privremenom uzdržavanju propisano je da pravo na privremeno uzdržavanje priznaje i isplaćuje nadležni centar za socijalnu skrb. Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj 18/22.), centri za socijalnu skrb prestali su s radom 31. prosinca 2022. te je Hrvatski zavod za socijalni rad preuzeo i poslove u vezi s privremenim uzdržavanjem, s danom 1. siječnjem 2023. godine. Preduvjet za priznavanje prava na privremeno uzdržavanje je da obveznik uzdržavanja od dana podnošenja ovršnog prijedloga ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja dulje od tri mjeseca ili je ispunjava neredovito.

Visina iznosa privremenog uzdržavanja određena je važećim Zakonom o privremenom uzdržavanju, u iznosu od 50 % zakonskog minimuma uzdržavanja, s tim da se ne može odrediti u iznosu većem od iznosa uzdržavanja za dijete određenog ovršnom ispravom. Trenutno prosječni mjesečni iznos privremenog uzdržavanja iznosi 112 eura mjesečno za prosječno 1.470 korisnika (50 % mjesečnog iznosa potrebnog za uzdržavanje djeteta). Postojeće zakonske odredbe ne osiguravaju dostatnu potporu uzdržavanju djece iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske. Tijekom primjene važećeg Zakona uvidjelo se da se ne osigurava na zadovoljavajući način propisano jamstvo na uzdržavanje i primjeren životni standard djece čiji roditelji ne plaćaju uzdržavanje te da propisana visina iznosa privremenoga uzdržavanja nije dostatna potpora uzdržavanju djeteta te je stoga istu potrebno povećati u svrhu jačanja materijalnog položaja djeteta i stvaranja boljih uvjeta za djetetov rast i razvoj. Sukladno Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, koja je usvojena 20. studenoga 1989. godine (Rezolucija br. 44/25), a kojoj je Republika Hrvatska pristupila 1991., države stranke priznaju svakom djetetu pravo na životni standard primjeren njegovu tjelesnom, duševnom, duhovnom, moralnom i društvenom razvoju. Prihvaćanjem spomenute Konvencije, Republika Hrvatska je preuzela obvezu da svakom djetetu jamči prava koja spomenuta Konvencija propisuje. Tijekom primjene odredbi važećega Zakona o privremenom uzdržavanju, najveći nedostatci pokazali su se u pogledu visine novčane potpore, da je ista nedovoljna te vremenski ograničena na samo tri godine. Jednom kada istekne maksimalno razdoblje korištenja ovoga prava, djeca koja na druge načine (kroz ovršni ili kazneni postupak) ne uspiju namiriti dospjela, a neisplaćena sredstva na ime uzdržavanja, ostaju i bez pomoći države. Isto tako, uočeni su i nedostaci koji se očituju u zahtjevnom i otežanom ispunjavanju propisanih pretpostavki za ostvarivanje prava (jedan od

preduvjeta je i da pokrenut ovršni postupak obveznika uzdržavanja) i dokazivanje relevantnih činjenica.

Važećim Zakonom uređeno je da se prilikom priznavanja prava na privremeno uzdržavanje, u slučaju kad je obveznik uzdržavanja po ovršnoj ispravi roditelj djeteta, treba utvrditi vjerojatnost da baka i djed po roditelju obvezniku uzdržavanja ne doprinose uzdržavanju najmanje u iznosu privremenog uzdržavanja. Ista pretpostavka je tijekom važenja Zakona višestruko bila predmetom propitkivanja i kritika javnosti, posebno predstavnika umirovljenika. Posebno je isto protivljenje iskazivano u kontekstu otežanoga ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje. Navedena pretpostavka je u ovom predloženom zakonu izostavljena kako bi dijete što prije ostvarilo pravo na privremeno uzdržavanje neovisno o tome je li u tijeku sudski postupak prema baki i djedu radi uzdržavanja sukladno odredbama Obiteljskog zakona („Narodne novine“, br. 103/15., 98/19., 47/20., 49/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 156/23.) te kako bi se na taj način doprinijelo jačoj zaštiti interesa i dobrobiti djeteta.

Postupak radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje, kao i postupak rješavanja o obvezi povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja Republici Hrvatskoj, sukladno važećem Zakonu o privremenom uzdržavanju, provode područni uredi Hrvatskoga zavoda za socijalni rad (ranije centri za socijalnu skrb), što je značajno opterećenje uzimajući u obzir nadležnost Hrvatskoga zavoda za socijalni rad za obavljanje stručnih poslova i dodijeljene javne ovlasti sukladno posebnim propisima. Hrvatski zavod za socijalni rad obavlja djelatnost u području socijalne skrbi, obiteljskopravne i kaznenopravne zaštite djece, udomiteljstva i u drugim upravnim područjima u skladu s posebnim propisima. U okviru svoje djelatnosti Hrvatski zavod za socijalni rad obavlja poslove koji se obavljaju kao javna ovlast i stručne poslove. Uslijed toga, neophodno je rasterećenje Hrvatskoga zavoda za socijalni rad te se predlaže promjena stvarne nadležnosti za rješavanje o ostvarivanju prava na privremeno uzdržavanje i obvezi povrata isplaćenih iznosa privremenoga uzdržavanja i dodjela iste nadležnosti Agenciji za osiguranje radničkih tražbina, uvažavajući nadležnost i djelokrug rada Agencije. Međutim, promjena stvarne nadležnosti za odlučivanje u vezi s ostvarivanjem prava na privremeno uzdržavanje nema utjecaja na nadležnost i obavljanje poslova Hrvatskoga zavoda za socijalni rad, u području zaštite djece i obitelji u riziku. Hrvatski zavod za socijalni rad i nadalje zadržava nadležnost u procjeni ugroženosti prava i dobrobiti djeteta te je i nadalje, u slučaju saznanja o ugroženosti djetetovih prava i dobrobiti, obavezan pratiti obitelj u riziku i poduzimati sve potrebne mjere i radnje u svrhu zaštite djeteta. Isto tako, svatko je dužan prijaviti Hrvatskom zavodu za socijalni rad povredu djetetovih osobnih i imovinskih prava.

Predloženi zakon planiran je Planom zakonodavnih aktivnosti za 2024. godinu.

Zakonske promjene je nužno poduzeti radi bolje i učinkovitije potpore uzdržavanju djece s ciljem unaprjeđenja potpore te doprinosa jačoj zaštiti prava, interesa i dobrobiti djece, što će svakako dodatno doprinijeti i smanjenju socijalne ugroženosti i isključenosti. Predloženim zakonom o privremenom uzdržavanju učinit će se značajni pomaci u materijalnom statusu i pravima djeteta u slučajevima kada obveznik uzdržavanja ne ispunjava obvezu uzdržavanja te će se unaprijediti potpora uzdržavanju djeteta kroz povećanje iznosa privremenoga uzdržavanja i produljenje vremenskoga trajanja potpore, kao i pojednostavljenje postupka ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje i isplate priznatoga iznosa privremenoga uzdržavanja.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Predloženim zakonom utvrđuju se korisnici prava na privremeno uzdržavanje, te uređuje ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje i visina iznosa privremenog uzdržavanja, nadležnost i postupak za ostvarivanje prava, isplata i vraćanje iznosa privremenog uzdržavanja, financiranje, evidencija i nadzor, te druga pitanja značajna za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje.

Predloženim zakonom uređuju se pretpostavke za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje. Pravo na privremeno uzdržavanje pod uvjetima propisanim ovim Zakonom ima dijete hrvatski državljanin koje ima prebivalište u Republici Hrvatskoj. Pravo na privremeno uzdržavanje ima dijete ako roditelj koji ne stanuje s djetetom ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja temeljem ovršne isprave, u cijelosti ili djelomično, a ako su baka, odnosno djed, obveznici uzdržavanja prema ovršnoj ispravi, dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje u slučaju da baka, odnosno djed, ne ispunjavaju svoju obvezu uzdržavanja temeljem ovršne isprave, u cijelosti ili djelomično. Djelomično neispunjavanje obveze uzdržavanja podrazumijeva da obveznik uzdržavanja plaća uzdržavanje u iznosu manjem od iznosa koji je ovim Zakonom određen kao iznos privremenog uzdržavanja, s time da dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje ako obveznik uzdržavanja ne ispunjava, u cijelosti ili djelomično, svoju obvezu uzdržavanja dulje od mjesec dana od dana kad je isprava postala ovršna.

Predloženim zakonom se uređuje visina i trajanje prava, koje je uređeno na način da se pravo priznaje u iznosu zakonskog minimuma uzdržavanja. Iznimno, dijete će ostvariti pravo u manjem iznosu, kada obveznik uzdržavanja plaća uzdržavanje u iznosu manjem od iznosa zakonskog minimuma uzdržavanja, u kome slučaju će dijete ostvariti razliku do toga iznosa. Pravo se priznaje od dana podnošenja urednog zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti i traje sve dok obveznik uzdržavanja ne počne izvršavati obvezu uzdržavanja ili do navršenih osamnaest godina života djeteta, odnosno za punoljetno dijete, ostvaruje se pravo na privremeno uzdržavanje pod uvjetima propisanim za uzdržavanje punoljetnog djeteta sukladno propisu kojim se uređuju obiteljski odnosi. Sukladno posebnom propisu kojim se uređuju obiteljski odnosi, punoljetno dijete ima pravo na uzdržavanje dok se školuje u srednjoj školi, odnosno polazi sveučilišni ili stručni studij u skladu s posebnim propisima, odnosno program za osnovno obrazovanje ili program srednjoškolskog obrazovanja odraslih te redovito i uredno ispunjava svoje obveze, a najdulje do navršene dvadeset šeste godine života djeteta, a za punoljetno dijete koje je završilo navedeno obrazovanje, a ne može se zaposliti, godinu dana nakon prestanka obrazovanja ako dijete nije navršilo dvadeset šest godina, te najkasnije do navršenih dvadeset šest godina života. Isto tako, punoljetno dijete koje zbog teške i trajne bolesti ili invaliditeta nije sposobno za rad ima pravo na uzdržavanje, za cijelo vrijeme dok ta nesposobnost traje. Predloženim zakonom se dužina trajanja prava na privremeno uzdržavanje usklađuje s posebnim propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi u odnosu na obvezu uzdržavanja djeteta od roditelja.

Predloženim zakonom se uređuju zapreke za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje na način da pravo na privremeno uzdržavanje nema dijete ako je smješteno u udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili drugu ustanovu socijalne skrbi prema posebnim propisima odnosno ako je smješteno u učenički dom, a troškovi smještaja se plaćaju prema propisu kojim se uređuju naknade i usluge u sustavu socijalne skrbi, kao i slučaju da tražbina uzdržavanja na koju se odnosi ovršna isprava više ne postoji.

Predloženim zakonom se omogućuje podnošenje zahtjeva za isplatu privremenog uzdržavanja iako nije podnjet ovršni prijedlog za izravnu naplatu protiv obveznika uzdržavanja.

Predloženim zakonom se uređuje postupak radi određivanja prava na privremeno uzdržavanje i isplata privremenoga uzdržavanja, a posebno način pokretanja postupka, načelo žurnoga rješavanja, stranke u postupku i zastupanje djeteta u postupku, dokazi u postupku, sadržaj rješenja o privremenom uzdržavanju i njegova dostava, pravni lijekovi, kao i isplata privremenog uzdržavanja. Nadalje, uređuje se usklađivanje iznosa privremenoga uzdržavanja u slučaju promjene osnovice za određivanje prava na privremeno uzdržavanje. Uređuje se prestanak prava na privremeno uzdržavanje na način da tijelo nadležno za postupanje po službenoj dužnosti ukida rješenje kojim je pravo na privremeno rješenje priznato kada se izmijene okolnosti koje su pretpostavke za ostvarivanje prava. Pravo na privremeno uzdržavanje prestaje posljednjeg dana u mjesecu u kojem je nastala promjena koja je od utjecaja na ostvarivanje prava.

Predloženim zakonom se kao tijelo nadležno za rješavanje o pravu na privremeno uzdržavanje i obvezi vraćanja isplaćenih iznosa privremenoga uzdržavanja određuje Agencija za osiguranje radničkih tražbina, dok se za rješavanje o žalbi protiv rješenja o ostvarivanju prava i obvezi vraćanja isplaćenih iznosa privremenoga uzdržavanja određuje nadležnim ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Pored navedenoga, predloženim zakonom se uređuju pitanja obveze povrata isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja, zastupanje Republike Hrvatske u postupku radi ostvarivanja te tražbine, te s tim u vezi donošenje i dostava rješenja, sadržaj rješenja i pravo na žalbu protiv rješenja. Isplatom iznosa privremenog uzdržavanja, Republika Hrvatska stupa u pravni položaj djeteta i na nju prelaze tražbine uzdržavanja u visini isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja, sa svim sporednim pravima. Rješenjem o obvezi povrata isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja se obvezniku uzdržavanja nalaže da u roku od osam dana od dana dostave rješenja plati Republici Hrvatskoj isplaćene iznose privremenog uzdržavanja za svako šestomjesečno ili kraće razdoblje isplate ako je privremeno uzdržavanje trajalo kraće od šest mjeseci, s pripadajućom zateznom kamatom. Uređuje se prisilna naplata tražbine i prednosni red u postupku ovrhe radi naplate isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja, kao i odgovornost za isplaćeni iznos privremenog uzdržavanja u slučaju smrti obveznika uzdržavanja. Uređuje se mogućnost ispunjavanje novčane tražbine putem javnog rada na način da se obvezniku uzdržavanja omogućuje da utvrđeni iznos duga za isplaćeno privremeno uzdržavanje vrati putem javnog rada ukoliko se tražbina po osnovi obveze povrata isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja nije uspjela namiriti ovrhom na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima te na novčanim sredstvima po računu obveznika uzdržavanja sukladno propisanome. U odnosu na odgovornost za isplaćeni iznos privremenog uzdržavanja u slučaju smrti obveznika uzdržavanja, uređuje se iznimka od odgovornosti te ako je nasljednik preminulog obveznika uzdržavanja bio ili je korisnik prava na privremeno uzdržavanje temeljem kojeg je nastala tražbina, neće se potraživati ispunjenje toga duga odnosno dug će se otpustiti.

Predloženim zakonom se, u pogledu financiranja privremenog uzdržavanja, uređuje da se sredstva za financiranje osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Predloženim zakonom se uređuje da je Agencija za osiguranje radničkih tražbina, kao stvarno nadležno tijelo za rješavanje o ostvarivanju prava na privremeno uzdržavanje, obvezna voditi očevidnik svih rješenja o privremenom uzdržavanju koje mora sadržavati propisane podatke.

Predloženim zakonom se uređuje i odgovornost za štete koja nastane zbog nepripadne isplate privremenog uzdržavanja kao i vraćanje nepripadajućih iznosa te pitanja u vezi s tim, kao i pitanja prekršajne odgovornosti te prijelazna rješenja i pitanja postupanja nakon stupanja na snagu ovoga Zakona u odnosu na ranije pokrenute postupke ostvarivanja prava i povrata isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja, te druga značajna pitanja.

III. OBRAZLOŽENJA ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom propisano je područje primjene Zakona, te se propisuje da se ovim Zakonom utvrđuju korisnici prava na privremeno uzdržavanje, te uređuje ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje i visina iznosa privremenog uzdržavanja, nadležnost i postupak za ostvarivanje prava, isplata i vraćanje iznosa privremenog uzdržavanja, financiranje, evidencija i nadzor, te druga pitanja značajna za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje.

Uz članak 2.

Ovim člankom se definiraju pojmovi te određuje njihove značenje u smislu ovoga Zakona, kao i pravila tumačenja radi preciznosti predloženoga zakonskog teksta. Propisuje se i da se izrazi koji se koriste u predloženom Zakonu, a imaju rodno značenje koriste neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Uz članak 3.

Ovim člankom propisano je tko ima pravo na privremeno uzdržavanje te nadležnost za rješavanje o pravu na privremeno uzdržavanje, kao i da se rješavanje o pravu na privremeno uzdržavanje obavlja kao javna ovlast.

Uz članak 4.

Odredbom ovoga članka određena je neprenosivost prava na privremeno uzdržavanje, s obzirom na to da se radi o osobnom pravu.

Uz članak 5.

Ovim člankom propisano je izuzimanje privremenoga uzdržavanja od ovrhe i osiguranja.

Uz članak 6.

Odredbom ovoga članka propisano je da su postupci radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje i postupci utvrđivanja obveze povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja upravni postupci.

Uz članak 7.

Predmetnim člankom propisane su pretpostavke za stjecanje prava na privremeno uzdržavanje, koje moraju biti kumulativno ispunjene. Predmetnim člankom propisano je što se smatra djelomičnim neispunjavanjem obveze uzdržavanja u smislu pretpostavke za određivanje

privremenoga uzdržavanja. Određeno je vremensko razdoblje u kojem obveznik uzdržavanja ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja, u cijelosti ili djelomično, kao pretpostavka za određivanje privremenoga uzdržavanja. Određeni su slučajevi kad dijete neće imati pravo na privremeno uzdržavanje unatoč postojanju propisanih pretpostavki, ako postoje neke druge okolnosti koje su prepreka ostvarivanju prava, zbog ostvarivanja naknada i usluga u sustavu socijalne skrbi odnosno ako tražbina uzdržavanja na koju se odnosi ovršna isprava više ne postoji.

Uz članak 8.

Ovim člankom određeno je trajanje prava na privremeno uzdržavanje. Pravo na privremeno uzdržavanje priznaje se s danom podnošenja urednog zahtjeva i traje pod propisanim uvjetima sve dok obveznik uzdržavanja ne počne izvršavati obvezu uzdržavanja najmanje za šest uzastopnih obroka uzdržavanja u iznosu koji je predloženim Zakonom određen kao iznos privremenog uzdržavanja. Određeno je najduže trajanje prava na privremeno uzdržavanje.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisan je iznos privremenoga uzdržavanja. Privremeno uzdržavanje određuje se u iznosu zakonskoga minimuma uzdržavanja, a koji je određen propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi. Pritom se privremeno uzdržavanje ne može odrediti u iznosu većem od iznosa uzdržavanja određenoga ovršnom ispravom. Ovime se uzima u obzir i okolnost da obveznik uzdržavanja plaća određeni iznos na ime uzdržavanja koji je manji od iznosa privremenoga uzdržavanja određenog ovim Zakonom, te je isto od utjecaja na visinu ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje. Ako Agencija za osiguranje radničkih tražbina utvrdi da obveznik uzdržavanja plaća uzdržavanje u iznosu manjem od iznosa privremenoga uzdržavanja, privremeno uzdržavanje odredit će se u razlici do iznosa privremenoga uzdržavanja, odnosno umanjeno za iznos koji obveznik uzdržavanja plaća. Propisan je način određivanja iznosa privremenoga uzdržavanja, u slučaju da pravo traje kraće od mjesec dana.

Uz članak 10.

Ovim člankom određeno je pokretanje postupka radi određivanja privremenoga uzdržavanja. Propisano je pokretanja postupka na zahtjev ili po službenoj dužnosti.

Uz članak 11.

Određena je žurnost postupka radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje te je određen rok od najkasnije trideset dana računajući od dana podnošenja urednoga zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti, za donošenje rješenja.

Uz članak 12.

Ovim člankom propisane su stranke u postupku radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje. Stranke u postupku su dijete i obveznik uzdržavanja.

Uz članak 13.

Ovim člankom propisano je da dijete u postupku radi ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje zastupa poseban skrbnik u slučaju kad je postupak pokrenut po službenoj dužnosti. Poseban skrbnik dužan je Agenciji dostaviti rješenje kojim je imenovan za posebnog skrbnika. Tko može biti poseban skrbnik, njegovo imenovanje i ovlasti propisane su propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi (Obiteljski zakon).

Uz članak 14.

Ovim člankom propisuju se dokazi u postupku rješavanja o ostvarivanju prava na privremeno uzdržavanje. Propisuje se materijalna i kaznena odgovornost za istinitost i točnost podataka danih u postupku ostvarivanja prava, kao i dužnost dostave podataka te obveza dostava obavijesti o eventualnom pokretanju ovršnog postupka protiv obveznika uzdržavanja. U odnosu na ispunjenje obveze u gotovom novcu, uređuju se obveze i način postupanja podnositelja zahtjeva i obveznika uzdržavanja, a u svrhu utvrđivanja svih značajnih okolnosti koje su od utjecaja na ostvarivanje i visinu prava na privremeno uzdržavanje. Propisuje se i obveza i rok za dostavu svih podataka potrebnih radi odlučivanja o pravu na privremeno uzdržavanje, a u svrhu potpunog utvrđivanja svih relevantnih činjenica i odlučivanja o pravu, kao i obveznici dostave tih podataka.

Uz članak 15.

Propisano je postupanje u vezi s očitovanjem obveznika uzdržavanja u postupku ostvarivanja prava. Agencija će zaključkom pozvati obveznika uzdržavanja da se pisanim putem ili usmeno na zapisnik, u roku od osam dana od dana primitka zaključka, izjasni o plaćanju uzdržavanja za dijete. U svrhu zaštite dobrobiti djeteta, postupak će se provesti i ako se obveznik uzdržavanja ne očituje u propisanom roku.

Uz članak 16.

Ovim člankom propisano je snošenje troškova postupka radi određivanja privremenoga uzdržavanja.

Uz članak 17.

Ovim člankom propisana je dostava rješenja o privremenom uzdržavanju, koje se dostavlja punoljetnom djetetu, zakonskom zastupniku djeteta, posebnom skrbniku, u slučaju kad je postupak za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje pokrenut po službenoj dužnosti, kao i obvezniku uzdržavanja kao stranci u postupku. Rješenje o privremenom uzdržavanju se po izvršnosti dostavlja i Zavodu radi stjecanja saznanja o okolnostima u svrhu poduzimanja odgovarajućih mjera iz nadležnosti Zavoda, posebno u pogledu povrede prava djeteta.

Uz članak 18.

Ovim člankom uređeno je pravo na žalbu protiv rješenja o privremenom uzdržavanju. O žalbi protiv rješenja o privremenom uzdržavanju odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi. Pritom se žalbom protiv rješenja o privremenom uzdržavanju ne može pobijati osnova i visina zakonskoga uzdržavanja djeteta određenog ovršnom ispravom. Odredbom stavka 3. određena je nesuspendivnost žalbe protiv rješenja o privremenom uzdržavanju. Protiv drugostupanjskog rješenja o privremenom uzdržavanju može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

Uz članak 19.

Ovim člankom propisuje se da se privremeno uzdržavanje isplaćuje u mjesečnim iznosima, i to za prethodni mjesec. Privremeno uzdržavanje isplaćuje se djetetu putem banke na njegov račun ili račun roditelja s kojim dijete stanuje odnosno druge osobe koja skrbi o djetetu. Propisuje se postupanja Agencije prije isplate iznosa privremenog uzdržavanja, na način da će se razmjenom podataka sa Financijskom agencijom provjeriti eventualno namirenje tražbine uzdržavanja u prethodnom mjesecu.

Uz članak 20.

Ovim člankom uređuje se usklađivanje iznosa privremenoga uzdržavanja. Uzima se u obzir okolnost da se tijekom ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje može promijeniti iznos zakonskoga minimuma uzdržavanja, a koji je zapravo osnovica za određivanje privremenoga uzdržavanja, kao i da se tijekom ostvarivanja prava može promijeniti dob djeteta, a što je također od utjecaja na visinu ostvarivanja prava. Ako se tijekom ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje promijeni iznos zakonskoga minimuma uzdržavanja, Agencija je dužna po službenoj dužnosti uskladiti iznos privremenoga uzdržavanja. Iznimno, usklađivanje iznosa neće se primijeniti u slučaju kada je iznos uzdržavanja određen ovršnom ispravom manji od iznosa privremenog uzdržavanja, s obzirom na to da se u tom slučaju ostvaruje iznos privremenoga uzdržavanja određen ovršnom ispravom.

Uz članak 21.

Određena je obveza prijavljivanja svake promjene radi koje je došlo do promjene u ostvarivanju prava na privremeno uzdržavanje. Na ovaj način nastoji se osigurati pravodobna informacija Agenciji u slučaju promijenjenih okolnosti koja utječe na daljnje korištenje prava na privremeno uzdržavanje ili na visinu priznatoga prava. U slučaju promjene okolnosti koje su od utjecaja, Agencija će utvrditi novi iznos privremenoga uzdržavanja za isplatu i o tome pisanim putem obavijestiti punoljetnog korisnika prava odnosno zakonskog zastupnika maloljetnog korisnika i obveznika uzdržavanja. Ukoliko te osobe podnesu prigovor na promijenjeni iznos uzdržavanja, o tome će Agencija donijeti rješenje na koje stranke imaju pravo žalbe Ministarstvu.

Uz članak 22.

Ovim člankom uređuje se postupak u slučaju prestanka prava na privremeno uzdržavanje. Kada se izmijene okolnosti iz članka 7. predloženog zakona zbog kojih djetetu prestaje pravo na privremeno uzdržavanje, ukinut će se rješenje kojim je pravo priznato, a isplata se obustavlja posljednjeg dana u mjesecu u kojem je došlo do promjene. Propisano je kome se dostavlja rješenje o prestanku prava na privremeno uzdržavanje.

Uz članak 23.

Ovim člankom propisano je da Republika Hrvatska stupa u pravni položaj djeteta te da na nju prelaze tražbine uzdržavanja u visini isplaćenoga iznosa privremenog uzdržavanja, sa svim sporednim pravima, a obzirom na to da se sredstva za financiranje privremenog uzdržavanja osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Uz članak 24.

Ovom odredbom određeno je zastupanje Republike Hrvatske putem nadležnoga državnoga odvjetništva u postupku radi ostvarenja tražbine uzdržavanja u visini isplaćenoga iznosa privremenoga uzdržavanja, a koja tražbina je prešla na državu zajedno sa sporednim pravima.

Uz članak 25.

Ovim člankom propisano je da će Agencija po službenoj dužnosti donijeti rješenje kojim će obvezniku uzdržavanja naložiti da u roku od osam dana plati Republici Hrvatskoj isplaćeni iznos privremenoga uzdržavanja za svako šestomjesečno ili kraće razdoblje isplate ako je privremeno uzdržavanje trajalo kraće od šest mjeseci, s pripadajućom zateznom kamatom. Kao obvezni podatak u rješenju potrebno je navesti mogućnost povrata isplaćenog iznosa putem

instituta javnog rada u slučaju nemogućnosti novčanog ispunjenja obveze utvrđene rješenjem o obvezi povrata isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja. Rješenje se dostavlja obvezniku uzdržavanja koji ima pravo na žalbu. Pritom žalba protiv tog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje. Propisana je mogućnost pokretanja upravnog spora protiv drugostupanjskog rješenja.

Uz članak 26.

Ovim člankom uređeno je da će u slučaju djelomičnog namirenja tražbine utvrđene rješenjem o obvezi povrata isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja, Agencija obvezniku uzdržavanja dostaviti obavijest o iznosu preostalog dugovanja.

Uz članak 27.

Ovom odredom uređeno je pitanje prisilne naplate tražbine i prednosni red. Ovrha radi ostvarenja tražbine uzdržavanja u visini isplaćenoga iznosa privremenoga uzdržavanja, a koja je prešla na Republiku Hrvatsku, ima prednosni red u odnosu na ostale tražbine, neovisno o vremenu njihova nastanka, osim tražbine uzdržavanja djeteta u skladu s propisom kojim se uređuju obiteljski odnosi (Obiteljski zakon). Prema odredbi stavka 2. ovoga članka, ako se ovrha radi ostvarenja tražbine uzdržavanja u visini isplaćenoga iznosa privremenoga uzdržavanja, a koja je prešla na Republiku Hrvatsku, provodi na plaći ili drugom stalnom novčanom primanju, na izuzimanje od izvršenja iznosa plaće ili drugog stalnog novčanog primanja primjenjuju se pravila o izuzimanju od ovrhe radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta u skladu s propisom kojim se uređuje ovrha na novčanoj tražbini ovršenika (Ovršni zakon). Propisuje se kada se ovrha smatra neuspješnom te određuje vremensko razdoblje nakon proteka kojega se rješenje više ne može izvršiti. Uređuje se i razmjena podataka s Financijskom agencijom u propisane svrhe.

Uz članak 28.

Ovim člankom uređuje se ispunjenje novčane tražbine putem javnog rada. Obveznik povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja može iznos utvrđen rješenjem o obvezi povrata isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja vratiti putem javnog rada, ukoliko se tražbina po osnovi obveze povrata isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja nije uspjela namiriti ovrhom na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima te na novčanim sredstvima po računu obveznika uzdržavanja. Uređuje se da će se pravilnikom propisati način ispunjenja novčane tražbine putem javnog rada, postupanje i suradnju nadležnih tijela i obveznika povrata isplaćenih iznosa u vezi s ispunjenjem novčane tražbine putem javnog rada i kriterij mjerljivosti javnog rada.

Uz članak 29.

Ovim člankom propisuje se da u slučaju smrti obveznika uzdržavanja, tražbina po osnovi isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja čini dug te su propisane iznimke u pogledu potraživanja odnosno propisan otpust duga u slučaju kad je nasljednik bio ili je korisnik prava po kojem je nastala tražbina te se uređuje umanjeње duga prema ostalim nasljednicima u slučaju više nasljednika.

Uz članak 30.

Prema ovom članku, sredstva za financiranje privremenoga uzdržavanja osiguravaju se u državnom proračunu.

Uz članak 31.

Ovim člankom uređena je nadležnost za provođenje upravnog nadzora nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenog na temelju njega.

Uz članak 32.

Ovim člankom uređeno je ustrojavanje i vođenje očevidnika svih rješenja o privremenom uzdržavanju djece. Propisan je sadržaj očevidnika o privremenom uzdržavanju djece.

Uz članak 33.

Ovim člankom uređena je zaštita i razmjena podataka. Agencija je ovlaštena prikupljati i obrađivati osobne podatke djeteta, zakonskog zastupnika djeteta, roditelja s kojim dijete živi odnosno druge osobe koja skrbi o djetetu te obveznika uzdržavanja odnosno obveznika povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja, radi provođenja upravnih postupaka u svrhu utvrđivanja ispunjavanja pretpostavki za ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje prema ovom Zakonu, utvrđivanja nastanka okolnosti za prestanak prava na privremeno uzdržavanje i ukidanje rješenja, povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja i prisilne naplate tražbine. Agencija će prikupljati osobne podatke koji su nužni u svrhu provođenja navedenih postupaka te dokazivanja svih relevantnih činjenica u tim postupcima. Propisuje se ovlaštenje za dostavu podataka, ovlaštenici obrade podataka i svrha obrade, kao i način čuvanja podataka. Propisuje se obveza čuvanja kao profesionalne tajne svih saznanja o osobnom i obiteljskom životu stranke u postupku, kao i posljedice povrede čuvanja profesionalne tajne.

Uz članak 34.

Ovim člankom uređena je odgovornost za štetu. Dužnost naknade štete Republici Hrvatskoj postoji u slučaju nepripadne isplate privremenoga uzdržavanja ako se ostvari privremeno uzdržavanje na temelju neistinitih i netočnih podataka za koje je počinitelj štete znao ili morao znati da su neistiniti i netočni kao i ako se u propisanom roku ne prijavi promjene koje uzrokuju prestanak prava na privremeno uzdržavanje, a znalo se ili moralo znati za te promjene. Uređena je i obveza vraćanja nepripadajućih iznosa privremenog uzdržavanja ako je djetetu isplaćeno privremeno uzdržavanje na koje nije imalo pravo prema rješenju ili je privremeno uzdržavanje isplaćeno u većem iznosu od iznosa određenog u rješenju o privremenom uzdržavanju.

Uz članak 35.

Prema odredbama ovoga članka tražbina s naslova naknade štete odnosi se samo na dospjele tražbine privremenoga uzdržavanja. Pri utvrđivanju prava na naknadu štete primjenjuje se propis kojim se uređuju obvezni odnosi, ako predloženim zakonom nije što drugačije propisano.

Uz članak 36.

Ovim člankom uređen je način postupanja Agencije kad utvrdi da je šteta počinjena. Prema odredbama ovoga članka kada se utvrdi da je nastala šteta, Agencija poziva osobu odgovornu za štetu iz članka 34. predloženog zakona da u određenom roku nadoknadi nastalu štetu te ako šteta ne bude nadoknađena u određenom roku, Republika Hrvatska podnosi tužbu radi naknade štete putem nadležnog državnog odvjetništva na temelju dokumentacije koju dostavlja Agencija.

Uz članak 37.

Ovim člankom uređena je prekršajna odgovornost.

Uz članak 38.

Ovim člankom uređuje se postupanje u prijelaznom razdoblju primjene zakona. U odnosu na ostvarivanje prava na privremeno uzdržavanje korisnika koji su zatečeni u ostvarivanju prava

na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, propisano je daljnje ostvarivanje priznatoga prava, dok Agencija po službenoj dužnosti, u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Zakona, ne utvrdi ispunjavaju li zatečeni korisnici pravo na privremeno uzdržavanje po predloženom Zakonu. Propisuje se i način postupanja u odnosu na isplatu iznosa privremenoga uzdržavanja. Propisuje se obveza Zavoda da dostavi Agenciji podatke o svim korisnicima koji su pravo na privremeno uzdržavanje ostvarivali na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, a za potrebe provođenja postupka utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za priznavanje prava po ovom Zakonu.

Uz članak 39.

Ovim člankom propisano je da će postupke za priznavanje prava na privremeno uzdržavanje pokrenute prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti Zavod prema odredbama Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.), te da će se u postupku povodom žalbe izjavljene protiv rješenja donesenog prije dana stupanja na snagu ovoga Zakona primijeniti odredbe Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.). Uređuje se na koji način će se rješavati postupci radi povrata isplaćenih iznosa privremenoga uzdržavanja koji su pokrenuti prije dana stupanja na snagu ovoga Zakona, kao i postupanje kada su dovršeni upravni postupci kojima je priznato pravo na privremeno uzdržavanje, ali nisu pokrenuti postupci protiv obveznika uzdržavanja radi povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja. Propisuje se dužnost Zavoda da izvršno rješenje doneseno u postupcima za koje je bio nadležan dostavi Agenciji, kao i rok za dostavu.

Uz članak 40.

Ovim člankom propisano je da je nagodba o uzdržavanju sklopljena u Zavodu do dana stupanja na snagu ovoga Zakona izjednačene sa sudskom nagodbom u svrhu ostvarenja prava na privremeno uzdržavanje.

Uz članak 41.

Ovim člankom propisuje se rok za donošenje pravilnika po ovom Zakonu.

Uz članak 42.

Ovim člankom propisan je prestanak važenja Zakona o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“ broj 92/14.).

Uz članak 43.

Ovim člankom propisano je stupanje na snagu Zakona.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona u odnosu na Zakon o privremenom uzdržavanju („Narodne novine“, broj 92/14.), potrebno je osigurati sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2025. godinu u iznosu 13.370.136 eura. Projekcije za 2026. i 2027. godinu iznose 3.326.136 eura, a uzimajući u obzir i povrat sredstva koja će se ostvariti od obveznika uzdržavanja po osnovi obveze povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja. Navedena potrebna financijska sredstva osigurana su u okviru limita ukupnih rashoda Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike koje je Vlada Republike Hrvatske utvrdila Odlukom o proračunskom okviru za razdoblje 2025.-2027.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Na 2. sjednici Hrvatskoga sabora, održanoj 12. srpnja 2024., donesen je zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona o privremenom uzdržavanju. Hrvatski sabor uputio je predlagatelju primjedbe, prijedloge i mišljenje radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Konačni prijedlog zakona usuglašen je s prihvaćenim prijedlozima i primjedbama iznesenim u raspravi pred radnim tijelima Hrvatskoga sabora i u raspravi na sjednici Hrvatskoga sabora, te je dodatno nomotehnički dorađen izričaj pojedinih odredbi sukladno primjedbama Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora i to u člancima: 2., 9., 17., 18. (ranije 19.), 38. (ranije 39), 39. (ranije 40.).

Osim navedenoga nomotehničkog usklađivanja, u Konačni prijedlog zakona unesene su dodatne promjene kako je navedeno u nastavku.

S obzirom na prihvaćene prijedloge i izvršene izmjene, došlo je do promjena u numeraciji i rasporedu članaka.

U članku 2. stavku 1. Prijedloga zakona, dodana je točka 4. kojom je definirana ovršna isprava u svrhu jasnoće i pravne sigurnosti u pogledu odgovarajuće primjene zakonskih odredbi.

U svrhu jasnoće odredbe, u članku 3. dodana je odredba kojom se propisuje da rješavanje o ostvarivanju prava na privremeno uzdržavanje Agencija obavlja kao javnu ovlast.

U članku 8. stavku 2. odredba je poboljšanja u svrhu unaprjeđenja zaštite djeteta, te je uređeno da pravo na privremeno uzdržavanje traje sve dok obveznik uzdržavanja ne počne izvršavati obvezu uzdržavanja najmanje za šest uzastopnih obroka uzdržavanja u iznosu koji je ovim Zakonom određen kao iznos privremenog uzdržavanja.

U članku 9. dodan je stavak 5. u svrhu poboljšanja odredbi i jasnoće postupanja u slučaju ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje u trajanju kraćem od mjesec dana, u kojem slučaju se pripadajući iznos privremenoga uzdržavanja određuje na način da se mjesečni iznos podijeli s brojem 30 te se taj iznos pomnoži s brojem dana u mjesecu za koje dijete ostvaruje pravo na privremeno uzdržavanje.

U članku 10. stavku 1. brisan je dio odredbe kao suvišan, u svrhu rasterećenja odredbe. Bristan je stavak 2. radi usklađivanja s Zakonom o općem upravnom postupku.

U članku 14. stavku 1. odredba je upotpunjena propisivanjem osoba koje su dužne u postupku dati istinite izjave i točne podatke. U stavku 3. na kraju odredbe dodano je navođenje ovršne isprave iz članka 7., u svrhu sveobuhvatnog propisivanja potrebne dokumentacije. U stavku 4. izvršeno je usklađivanje odredbe. Dodani su stavci 8., 9., 10. i 11. u svrhu potpunijeg uređenja zaštite osobnih podataka.

U članku 15. dodan je stavak 2. u kojim se propisuje da ako se u propisanom roku obveznik uzdržavanja ne izjasni o plaćanju uzdržavanja za dijete, postupak će se dalje provesti i bez njegova izjašnjavanja u svrhu zaštite dobrobiti djeteta.

Brisan je raniji članak 17. kao suvišan, s obzirom na uređenje istovjetnoga pitanja odredbom članka 21. (ranije 22.) stavka 1. Konačnog prijedloga zakona.

U članku 17. (ranije članak 18.) dodana je odredba kojom se propisuje kome se rješenje o privremenom uzdržavanju dostavlja u svrhu jasnoće odredbe. U stavku 2. jasnije je određeno kojoj organizacijskoj jedinici Zavoda se dostavlja rješenje.

U članku 19. (ranije 20.) stavku 3., u svrhu poboljšanja odredbe i bolje zaštite prava i dobrobiti djeteta dodana je mogućnost isplate iznosa privremenoga uzdržavanja djetetu i putem banke na račun roditelja s kojim dijete stanuje, odnosno druge osobe koja skrbi o djetetu.

U članku 21. (ranije 22.) izmijenjen je stavak 2. te je dodan novi stavak 3., u svrhu potpunijeg i jasnijeg uređenja te unaprjeđenja rješenja u slučaju usklađivanja iznosa privremenog uzdržavanja. Navedenim odredbama se propisuje da će Agencija, temeljem obavijesti korisnika ili podataka pribavljenih po službenoj dužnosti, uskladiti iznos privremenog uzdržavanja i o tome pisanim putem obavijestiti punoljetnog korisnika prava odnosno zakonskog zastupnika maloljetnog korisnika i obveznika uzdržavanja, a ukoliko isti podnesu prigovor na promijenjeni iznos uzdržavanja, Agencija će donijeti rješenje na koje stranke imaju pravo žalbe.

Izvršeno je usklađivanje odredbe članka 32. (ranije 33.), stavka 2., na način da se propisuje i upis podataka o zakonskom zastupniku djeteta u Očevidnik rješenja o privremenom uzdržavanju djece.

Izmijenjen je članak 33. (ranije 34.) u svrhu poboljšanja odredbi o zaštiti i razmjeni podataka te je unaprijeđena zaštita osobnih podataka propisivanjem posebnih odredbi kojima se uređuje način postupanje i ovlasti prilikom prikupljanja, razmjene, korištenja i druge obrade podataka.

Izvršeno je usklađivanje odredbi članka 37. (ranije 38.) u odnosu na izmjene drugih odredbi.

U članku 43. (ranije 44.) izmijenjeno je vrijeme stupanja na snagu Zakona te je propisano da Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2025. godine.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Primjedbe Kluba zastupnika SDP-a, Kluba zastupnika IDS-a i saborskih zastupnica Martine Vlašić Iljkić, Barbare Antolić Vupore i Sabine Glasovac na promjenu nadležnosti za postupanje u vezi s provođenjem postupaka ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje i povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja i dodjela stvarne nadležnosti za postupanje Agenciji za ostvarivanje radničkih tražbina te primjedbe o dostupnosti Agencije građanima te

pitanja stručne i kadrovske osposobljenosti Agencije za provođenje postupaka, nisu prihvaćene. Postupci koji se provode temeljem ovoga zakona su upravni postupci u kojima se odlučuje o materijalnom pravu i obvezi povrata isplaćenih iznosa privremenoga uzdržavanja kao novčanoj obvezi te se istim ne zadire u područje obiteljskopravne i kaznenopravne zaštite djece i nadležnosti u vezi s time. U odnosu na stjecanje saznanja Hrvatskoga zavoda za socijalni rad o ostvarivanju prava po ovom zakonu i okolnosti neplaćanja uzdržavanja od obveznika uzdržavanja, člankom 17. Konačnog prijedloga zakona se propisuje da se rješenje o privremenom uzdržavanju, u roku od osam dana od izvršnosti, dostavlja Zavodu radi poduzimanja mjera iz nadležnosti Zavoda. Neovisno o odredbama ovoga zakona, Obiteljskim zakonom je svakako propisana dužnost roditelja s kojim dijete stanuje da obavijesti Hrvatski zavod za socijalni rad ako obveznik plaćanja uzdržavanja ne ispunjava svoju obvezu redovito i u cijelosti, a u svrhu poduzimanja mjera i radnji iz nadležnosti Zavoda u svrhu obiteljskopravne i kaznenopravne zaštite djece. Radnici Agencije za osiguranje radničkih tražbina su stručne osobe osposobljene za provedbu postupaka propisanih ovim Zakonom i poduzimanja odgovarajućih radnji za ostvarivanje prava i utvrđivanja obveze povrata isplaćenih iznosa, a potrebni podaci su im dostupni kroz razmjenu podataka i službene evidencije, a u odnosu na broj radnika, svakako su predviđena dodatna zapošljavanja što je i iskazano kroz fiskalni učinak ovoga zakona.

Prijedlog Kluba zastupnika IDS-a da se pravo na privremeno uzdržavanje prizna u iznosu utvrđenog ovršnom ispravom te Kluba zastupnika Možemo! da se pravo na privremeno uzdržavanje prizna u iznosu utvrđenog ovršnom ispravom za djecu kojima je to jedini prihod te prigovora na visinu iznosa, nisu prihvaćeni. Republika Hrvatska kroz privremeno uzdržavanje, kao potporu uzdržavanju djeteta, može jamčiti minimalne novčane iznose za mjesečno uzdržavanje djeteta, a u odnosu na obitelji koje nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, prihodima, imovinom, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način, potpora se jamči kroz sustav naknada temeljem Zakona o socijalnoj skrbi.

Prijedlog Kluba zastupnika Možemo!, Kluba zastupnika Centra i Nezavisne platforme Sjevera, Kluba zastupnika Mosta, saborskih zastupnica Barbare Antolić Vupore, Anite Curiš Krok i Sabine Glasovac o dodatnim načinima naplate potraživanja u slučaju obveze povrata isplaćenih iznosa privremenog uzdržavanja, nisu prihvaćeni. Predloženi mehanizmi naplate potraživanja u ovom Konačnom prijedlogu zakona su u skladu s postojećim pravnim okvirom u Republici Hrvatskoj u pogledu naplate potraživanja te s tim u vezi propisanih pretpostavki i ograničenja naplate, kao i isplativosti i ekonomičnosti te poteškoća u postupcima naplate potraživanja, a uzimajući u obzir visinu tražbine po osnovi obveze povrata isplaćenih iznosa privremenoga uzdržavanja i visinu troškova postupaka.

Prijedlog Kluba zastupnika Možemo! i saborske zastupnice Sabine Glasovac, da se propiše da pravo na privremeno uzdržavanje ima i dijete strani državljanin odnosno dijete čiji roditelji imaju reguliran boravak u Republici Hrvatskoj nije prihvaćen, s obzirom na teškoće u vezi s utvrđivanjem svih činjenica i okolnosti značajnih za ostvarivanje prava i povrat isplaćenih iznosa te neizvjesnost i nesigurnost oko pitanja ostvarivanja istovjetne potpore u drugim državama, a uzimajući u obzir svrhu i pretpostavke njezina ostvarivanja. Postoji niz međunarodnih dokumenta kojima su regulirani obiteljskopravni odnosi s međunarodnim obilježjima.

U odnosu na primjedbu Kluba zastupnika Možemo! za dijete čiji je roditelj nesposoban za rad te djetetu čiji je roditelj nepoznat te primjedbe saborske zastupnice Sabine Glasovac za slučaj kada je nepoznata adresa obveznika uzdržavanja, ističe se da dijete ostvaruje pravo sukladno propisanim uvjetima ukoliko je obveza uzdržavanja utvrđena ovršnom ispravom. Predmet uređenja ovoga zakona je potpora od strane države uzdržavanju djece u slučaju da obveznik uzdržavanja ne plaća uzdržavanje koje je određeno ovršnom ispravom te je narav ovakvoga uzdržavanje privremene i podredne naravi, a koja potpora slijedi nakon izostanka uzdržavanja od strane obveznika uzdržavanja, a čije mogućnosti uzdržavanja su prethodno utvrđene u sudskom postupku.

Nije prihvaćen prijedlog Kluba zastupnika nezavisni i Fokus da se propiše obveza da u slučaju ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje korisnik mora pokrenuti ovršni postupak za naplatu uzdržavanja protiv obveznika uzdržavanja. Namjera predloženog zakonskog rješenja je da se olakša ostvarivanje prava djetetu i omogući što učinkovitija i brža potpora djetetu te da se ne nameće obveza roditelju koji stanuje s djetetom, odnosno drugoj osobi koja skrbi o djetetu da se upušta u postupke prisilne naplate kao preduvjeta ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje, a posebno u slučaju narušenih obiteljski odnosa i rizika u vezi s time, a sve s ciljem da se obiteljski odnosi dodatno ne naruše odnosno da se otklone mogući rizici ili da se ti rizici umanje postupanjem nadležnih javnopravnih tijela.

Prijedlog Kluba zastupnika Možemo! da se skrate rokovi za postupanje i odlučivanje o ostvarivanju prava na privremeno uzdržavanje i isplate iznosa privremenoga uzdržavanja uz primjedbu da predloženi rok nije žuran nije prihvaćen. Postupak rješavanja o ostvarivanju prava na privremeno uzdržavanje je upravni postupak u kojem se sukladno načelu utvrđivanja materijalne istine treba utvrditi pravo stanje stvari i u tu se svrhu moraju utvrditi sve činjenice i okolnosti koje su bitne za zakonito i pravilno rješavanje upravne stvari, a posebno uzimajući u obzir da su stranke u postupku i dijete i obveznik uzdržavanja. Propisani rok je krajnji rok za rješavanje o ostvarivanju prava na privremeno uzdržavanje, međutim, propisana je žurnost postupka, te je o ostvarivanju prava na privremeno uzdržavanje potrebno žurno riješiti u što moguće kraćem roku uzimajući u obzir okolnosti svakog pojedinog slučaja. Predloženim unaprjeđenjem odredbi u odnosu na važeći Zakon će se svakako doprinijeti ubrzanju postupka, kako kroz promjenu nadležnosti tako i pojednostavljenjem postupka i ublažavanja uvjeta za ostvarivanje prava.

Primjedbe Kluba zastupnika Možemo!, Kluba zastupnika SDP-a i saborskih zastupnica Barbare Antolić Vupore, Rade Borić i Anite Curiš Krok da nije razrađen model javnog rada i da postoji mogućnost zlouporabe javnoga rada od obveznika uzdržavanja, nisu prihvaćene, s obzirom na to da je Konačnim prijedlogom zakona uređeno da ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom propisuje način ispunjenja novčane tražbine putem javnog rada, postupanje i suradnju nadležnih tijela i obveznika povrata isplaćenih iznosa u vezi s ispunjenjem novčane tražbine putem javnog rada i kriterij mjerljivosti javnog rada.

Nije prihvaćena primjedba saborske zastupnice Martine Vlašić Iljkić da Komora socijalnih radnika i udruga socijalnih radnika nisu sudjelovali u javnom savjetovanju te dvojbe o njihovu sudjelovanju u radnoj skupini za izradu Nacrta prijedloga zakona. Nacrt prijedloga zakona je bio javno dostupan na portalu E-savjetovanje te su svi zainteresirani mogli pristupiti i uključiti se kao sudionici u postupak savjetovanja. U radnu skupinu za izradu Nacrta prijedloga zakona su bili uključeni članovi za koje se smatralo da svojim sudjelovanjem mogu doprinijeti izradi zakona. Upravne postupke ostvarivanja prava na privremeno uzdržavanje

provode pretežito stručni radnici pravne struke, a ne socijalni radnici, a posebno uzimajući u obzir narav privremenoga uzdržavanja, kao materijalnoga prava koje se ostvaruje u upravnom postupku pod uvjetima propisanim zakonom.

Ostale primjedbe i prijedlozi izneseni tijekom saborske rasprave nisu prihvaćeni budući da nisu bili vezani uz predmet i sadržaj ovoga zakona.